

**СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ,
ПІДГОТОВЦІ ТА ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИКИ З МУЗИКИ
СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ – МАЙБУТНІХ
МУЗИЧНИХ КЕРІВНИКІВ**

У статті розкрито значення впровадження інноваційних педагогічних технологій у процес організації, підготовки й проведення практики в дошкільних навчальних закладах. Висвітлено принципи проведення та умови реалізації педагогічної практики майбутніх музичних керівників, надано практичні рекомендації щодо вдосконалення процесу організації, підготовки й проведення такої практики.

Ключові слова: *інноваційні технології, педагогічні технології, організація педагогічної практики, колоквіум, музичний репертуар, музичний керівник.*

Модернізація сучасної освітньої системи зумовлює необхідність відходження від авторитарної педагогіки та впровадження ефективних інноваційних навчальних технологій, зорієнтованих на формування творчого потенціалу особистості, інтеграцію професійних знань, умінь і навичок. Саме виховання нового покоління людей, що мислять і діють інноваційно, є основним завданням підготовки майбутніх музичних керівників у вищих педагогічних навчальних закладах I–II рівня акредитації. Вищезазначене завдання ставить перед собою сучасна багаторівнева система національної освіти.

Мета статті – висвітлити значення впровадження інноваційних технологій у процес організації, підготовки та проведення практики в дошкільних навчальних закладах студентів відділення “Музичне мистецтво” педагогічного коледжу.

У зв’язку з тим, що всі вищезгадані науковці розкривають питання організації педагогічної практики тільки у вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації (університетах, академіях, інститутах, консерваторіях або музичних академіях тощо), виникає необхідність у висвітленні питань щодо інноваційного підходу до організації, підготовки та проведення практики з музики студентів вищих навчальних закладів I–II рівня акредитації – майбутніх музичних керівників.

Науковці Л. Арчажникова, Т. Бодрова, І. Боднарук, В. Бриліна, Л. Булатова, С. Гладка, Ж. Дебела, Т. Єременко, Л. Ісаєва, З. Квасниця, Г. Кожевников, Л. Масол, Л. Матвєєва, І. Найдьонов, І. Печерська, І. П’ятницька-Позднякова, А. Сидоренко, Г. Яковлева вивчали питання практичної підготовки майбутніх учителів музики у своїх працях з різних точок зору, висвітлили зміст принципів, форм і методів організації педагогічної практики у вищих навчальних закладах [1; 4; 5].

Весь комплекс циклів навчальних дисциплін, запланований навчальним планом коледжу, забезпечує студентів необхідними знаннями, вмін-

нями й навичками для майбутньої професійної діяльності. Метою вивчення предметів відповідних циклів з навчального плану (загальноосвітньої, гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки, вільного вибору навчального закладу, вільного вибору студентом) є підготовка студентів до педагогічної практики в дошкільних навчальних закладах і загальноосвітніх школах (практичної апробації набутих теоретичних знань), формування професійних умінь і навичок (педагогічної майстерності) майбутнього вчителя музики й музичного керівника для подальшої роботи.

На нашу думку, у процесі педагогічної практики фахові вміння реалізуються в тісному зв'язку з психолого-педагогічними знаннями й уміннями, тобто втілюються у спрямуванні на певну вікову категорію дітей. Саме педагогічна практика містить інтегровані знання й уміння, здійснює зв'язок вищезазначених дисциплін у предметно-музичній площині. Унікальність педагогічної практики полягає в її узагальнювальному характері.

Педагогічна практика студентів вищих навчальних закладів І–ІІ рівня акредитації відділення “Музичне мистецтво” – це особливий вид навчальної діяльності, спрямований на формування в студента інтересу до обраної професії, знань, умінь та навичок роботи щодо різних видів музичної діяльності, здатності до педагогічно доцільного спілкування з дітьми та ефективного застосування набутих загальнонаукових і методичних знань та вмінь у реальному педагогічному процесі [3, с. 37]. Тобто виробнича практика в дошкільних навчальних закладах дає можливість формувати в майбутніх музичних керівників здатність адаптуватися до умов життєдіяльності дитячого садка, особистий стиль стосунків із дітьми та майбутніми колегами по роботі, вміння самостійно здобувати нові практичні навички й уміння.

На нашу думку, саме інноваційні технології сприяють підвищенню якості організації, підготовки та проходження практики в садках.

Термін **“технологія”** у педагогіці пов'язують із застосуванням нових аудіовізуальних засобів навчання, програмного навчання й використання обчислювальної техніки в навчанні.

На думку сучасних науковців, **“педагогічні технології”** – це певна система вказівок щодо використання сучасних методів і засобів навчання; цілеспрямоване застосування прийомів, засобів, дій для підвищення ефективності навчання; цілісний процес визначення мети, обґрунтування плану та програми дій і навчальних методів.

За Ю. Бабанським, **“педагогічна технологія”** – це цілісна система, спрямована на поєднання освітньої й виховної мети; розвиток творчих здібностей учнів; взаємодію ідей і досвіду з психології, соціології, системного аналізу тощо.

Інновації (італ. *innovacione* – новизна, нововведення) – нові форми організації діяльності й управління, нові види технологій, які охоплюють різні сфери життєдіяльності людства [6].

Інноваційні технології – радикально нові чи вдосконалені технології, які істотно поліпшують умови виробництва або самі виступають товаром. Зазвичай мають знижену капіталомісткість, характеризуються більшою екологічністю й меншими енергопотребами [6].

Педагогічна інновація – це особлива форма педагогічної діяльності й мислення, яка спрямована на організацію нововведень в освітньому просторі (процес створення, упровадження й поширення нового в освіті).

Інноваційний процес в освіті – це сукупність послідовних дій, спрямованих на її оновлення, модифікацію мети, змісту, організації, форм і методів навчання та виховання, адаптації навчального процесу до нових суспільно-історичних умов [6].

За Д. Мазохою і Н. Опанасенко, **інноваційний потенціал педагога** – сукупність культурних і творчих характеристик особистості педагога, який виявляє готовність удосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів і методів, здатних забезпечити цю готовність [6].

Педагогічні нововведення (інновації) не виникають спонтанно, а постають результатом системних наукових пошуків, аналізу, узагальнення педагогічного досвіду. Саме тому виникає необхідність під час організації, підготовки й проведення всіх видів педагогічної практики використовувати всі сучасні педагогічні надбання.

На підставі того, що стрижнем інноваційних процесів в освіті є впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику, вивчення, узагальнення й поширення передового вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, при підготовці майбутніх музичних керівників до практики нами впроваджено вивчення систем розвивального навчання М. Монтесорі, Б. Нікітіна, ТРВЗ (теорії розвитку винахідницьких завдань) та інших сучасних методик.

Особливої актуальності набуває впровадження в навчальний процес педагогічних коледжів спеціалізованого курсу “Слухання музики в дошкільних навчальних закладах” (Т. Горобець). Цей курс розроблено на основі навчально-методичного посібника “Слухання музики у дошкільному навчальному закладі” авторів А. Болгарського, Т. Горобець, В. Шкоби [2]. Вищевказаний навчально-методичний посібник рекомендовано Міністерством освіти і науки до використання організаторам соціально-педагогічної й виховної роботи, музичним керівникам дошкільних навчальних закладів, учителям музики початкових класів, студентам-практикантам педагогічних коледжів, музично-педагогічних факультетів педагогічних університетів. Зазначимо, що спеціалізований курс “Слухання музики у дошкільному навчальному закладі” містить авторські методичні рекомендації зі слухання музики за темами “Пори року”, “Образи тварин у музиці”, “Жанри в музиці”, “Казка в музиці” [2].

Під час вивчення спецкурсу нами висвітлювалася орієнтовна методика проведення музичних занять; надавалися зразки проведення вступних бесід і розповідей до музичних творів; окреслювалася репертуарна політи-

ка (підбирався музичний репертуар); надавалися практичні рекомендації щодо використання CD-диска. Цей диск містить записи 116 музичних творів, які відповідають сучасним програмним вимогам зі слухання музики в дошкільних навчальних закладах, та повністю забезпечує вищезгадані інноваційні методичні рекомендації.

Нами розроблено методичну систему організації практики з музики студентів педагогічного коледжу, що ґрунтується на *принципах* (безперервності, послідовності й наступності практичної музично-педагогічної діяльності; єдності психолого-педагогічної, методичної та спеціальної музичної підготовки; поєднання методичного керівництва й високої активності, самостійності студента-практиканта; забезпечення творчої спрямованості педагогічної практики) та *умовах* її реалізації (забезпечення міжособистісної взаємодії в комунікативних ланках “студент – методист”, “студент – викладачі індивідуальних дисциплін”, “студент – учитель музики”, “студент – музичний керівник”, “студент – вихователь”, “студент – діти”; використання в навчально-виховному процесі новітніх інформаційних технологій; встановлення оптимальної кількості навчальних годин з педагогічної практики, необхідних для вирішення виробничих завдань; удосконалення програм з практики та їх взаємоузгодження з навчальними планами освітніх закладів) [3, с. 127].

Дослідниками запропоновано *оптимальний* для досягнення найкращих результатів *термін проведення колоквиумів* в експериментальних (Мукачівському й Луцькому) педагогічних коледжах. Тобто колоквиум проводився напередодні практики.

Планування колоквиумів зумовлювало концентрацію уваги на необхідності існування часу (після колоквиуму перед початком практики), під час якого студентам надавалася можливість усвідомити отримані знання (набуті вродовж колоквиумів), можливо, доповнити власними спостереженнями й накреслити подумки, превентивно умовно змодельювати засоби їх застосування, привласнити на особистісному рівні.

Питання колоквиумів стосувалися життя композиторів (музичні твори яких пропонуються в програмах “Малятко”, “Зернятко”, “Дитина”, “Я у світі”) та їх творчого доробку [3, с. 137–138].

Висновки. Інтелектуальний розвиток сучасних дошкільнят, їх генетико-психологічний стан зумовлюють виникнення нестандартних ситуацій під час педагогічної практики, які може вирішити тільки озброєний інтегрованими знаннями з вищезазначених дисциплін студент-практикант. Необхідні знання та навички щодо вирішення цих проблем студенти повинні отримувати під час підготовки до практики, а вдосконалювати – в умовах роботи в реальних базових навчальних закладах під час педагогічної практики.

Таким чином, упровадження сучасних інноваційних технологій у процес організації, підготовки та проведення педагогічної практики з музики студентами педагогічних коледжів сприяє зростанню професійного рівня майбутніх музичних керівників.

Список використаної літератури

1. Болгарський А.Г. Педагогічна практика у загальноосвітніх навчальних закладах з предмету “Музика” : [навч.-метод. посіб.] / А.Г. Болгарський, Т.О. Бодрова – К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2008. – 130 с.
2. Болгарський А.Г. Слухання музики у дошкільному навчальному закладі : [навч.-метод. посіб.] / А.Г. Болгарський, Т.В. Горобець, В.А. Шкоба. – Луцьк : Твердиня, 2010. – 180 с.
3. Горобець Т.В. Методичні засади організації практики з музики студентів педагогічного коледжу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Горобець Тетяна Вікторівна. – К., 2012. – 310 с.
4. Найдъонов І.М. Педагогічна практика студентів музично-педагогічних факультетів : [навч.-метод. посіб.] / І.М. Найдъонов, В.Л. Бриліна, А.В. Сидоренко. – 3-тє вид., доп. – К. : Освіта України, 2006. – 179 с.
5. Педагогічна практика з дисциплін мистецького спрямування: технології впровадження у навчальний процес ЗОШ : [навч. посіб.] / за ред. І.С. П’ятницької-Позднякової. – Миколаїв : Вид-во Миколаївського державного ун-ту, 2006. – 116 с.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/10470406/pedagogika/innovatsiyntehtnologiyi_metodi_navchannya.

Стаття надійшла до редакції 12.08.2013.

Горобець Т.В., Мазурок И.В. Современные инновационные технологии в организации, подготовке и проведении практики по музыке студентов педагогических колледжей – будущих музыкальных руководителей

В статье раскрыто значение инновационных педагогических технологий в процессе организации, подготовки и проведения практики в дошкольных образовательных учреждениях. Представлены принципы проведения и условия реализации педагогической практики будущих музыкальных руководителей, даны практические рекомендации относительно улучшения процесса организации, подготовки и проведения данной практики.

Ключевые слова: *инновационные технологии, педагогические технологии, организация педагогической практики, коллоквиум, музыкальный репертуар, музыкальный руководитель.*

Gorobets T., Mazurok I. Modern innovative technologies in organization, training and realization of music practice of pedagogical college students – future music instructors

In the article the authors reveal the importance of implementation of innovative pedagogical technologies in the process of organizing, training and the practice in preschool educational institutions.

It is indicated by authors that the full range of academic disciplines cycles, planned in the curriculum of experimental colleges focused on providing students with the necessary knowledge and skills for future careers.

According to the researchers, the aim of studying subjects of relevant cycles of the curriculum (general education, humanitarian and socio-economic, natural sciences, vocational and practical training, free choice of school, student free choice) is to prepare students for teaching practice in preschool educational institutions and schools (practical testing of acquired theoretical knowledge), the formation of professional skills and knowledge (teaching skills) future music teacher and music director for further work.

The researchers formulated the concept of «teaching practice of students of higher educational establishments of I-II levels of accreditation department “Music Art”».

The authors highlight terms such as “technology”, “educational technologies”, “innovation”, “innovative technologies”, “pedagogical innovation”, “innovative process in education,” “innovative potential of a teacher”.

Based on the fact that the core of innovation in education is introduction of the achievements of psycho-pedagogy science in practice, research, compilation and dissemination of advanced domestic and foreign teaching experience in preparing future music teachers to practice authors recommended the introduction of the study of developmental education M. Montessori B. Nikitin, TIPS (theory of inventive problem solving) and other advanced techniques.

T. Gorobets and I. Mazurok reveal the urgency of implementing into the learning process of teacher training specialized course “Listening to music in preschool educational institutions” (by T. Gorobets). The authors highlighted in summary form the content of the course.

The authors have developed a methodical system of practice in music of teaching college students, based on the principles (continuity, consistency and continuity of musical practice and educational activities; unity of psychological and pedagogical, methodological and special musical training, a combination of manual methods and high activity, autonomy of practice, providing creative direction teaching practice) and the conditions of its implementation (of interpersonal interaction in communication links “student – methodist”, “student – teachers of individual subjects”, “student – teacher of music”, “student – musical director”, “student – teacher “,” student – children “, used in the educational process of new information technologies, establishing the optimal number of hours of teaching practice needed to meet production targets, improve programs and their mutual practice with the curriculum of educational institutions).

T. Gorobets and I. Mazurok conclude that modern innovative technologies in the organization, preparation and conduct of teaching practice in music of pedagogical college students promote professional growth of future musical leaders.

Key words: *innovative technologies, pedagogical technologies, organization of the pedagogical practice, colloquium, musical repertoire, music instructor.*